

Bruxelles, den 20. november 2025
(OR. en)

15712/25

TELECOM 420
COMPET 1209
CYBER 339

FØLGESKRIVELSE

---

fra: Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen

modtaget: 19. november 2025

til: Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

---

Komm. dok. nr.: COM(2025) 835 final

Vedr.: MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
STRATEGIEN FOR DATAUNIONEN
FRIGØRELSE AF DATA TIL KUNSTIG INTELLIGENS

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2025) 835 final.

Bilag: COM(2025) 835 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 19.11.2025
COM(2025) 835 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

**STRATEGIEN FOR DATAUNIONEN
FRIGØRELSE AF DATA TIL KUNSTIG INTELLIGENS**

1. Indledning – Frigørelse af data til kunstig intelligens

Kunstig intelligens (AI) er ved at forandre den globale økonomi, og EU har brug for store mængder data af høj kvalitet for at kunne konkurrere og fremme innovation. Uden sådanne data kan EU ikke opbygge stærke AI-modeller, optimere sundhedsvæsenet eller energisystemet eller opretholde industrielt lederskab. Især for små og mellemstore virksomheder vil bedre dataadgang være afgørende for at kunne skalere og forblive konkurrencedygtige.

EU har lagt et stærkt fundament for oprettelsen af et sikkert og interoperabelt indre marked for data gennem central lovgivning, f.eks. dataforordningen¹, og investeringer i fælles europæiske dataområder². Samtidig har handlingsplanen for AI-kontinentet³ og strategien for anvendelse af kunstig intelligens⁴ skabt betingelserne for, at EU kan føre an i udviklingen og udbredelsen af kunstig intelligens.

EU står imidlertid over for en mangel på data til udvikling af kunstig intelligens og voksende geopolitisk konkurrence, hvor data i stigende grad betragtes som et strategisk aktiv. Mange værdifulde data forbliver siloopdelte eller underudnyttede, også på grund af et komplekst kludetæppe af dataregler, mens globale konkurrenter bevæger sig hurtigere for at udnytte dem til teknologiske og industrielle fordele.

For at lette overholdelsen og forbedre forudsigeligheden foreslås det med den digitale omnibusforordning at forenkle det lovgivningsmæssige landskab for data ved at **sammenlægge fire retsakter til én enkelt, sammenhængende dataramme**. For at støtte virksomhederne og gøre det lettere at overholde reglerne vil strategien desuden blive ledsaget af en **omfattende støttepakke under dataforordningen**. Modeller for aftalevilkår, standardcloudbestemmelser og en dedikeret helpdesk vil især hjælpe SMV'er med at navigere i forpligtelserne, reducere den juridiske kompleksitet og fokusere på innovation. Modelbestemmelser vil gælde for både B2G- og B2B-relationer og understøtte dataskabelse, datas deling og enklere kontrakter⁵.

Med strategien for dataunionen flyttes fokus fra regler til resultater. For at opnå dette vil EU handle inden for tre prioriterede områder:

- **opskalering af adgangen til data for AI** med initiativer som f.eks. **datalaboratorier**, der tilbyder pålidelige pseudonymiseringstjenester og samler dataressourcer på tværs af offentlige og private aktører for at give virksomheder og forskere datasæt af høj kvalitet

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/2854 af 13. december 2023 om harmoniserede regler om fair adgang til og anvendelse af data og om ændring af forordning (EU) 2017/2394 og direktiv (EU) 2020/1828 (dataforordningen).

² Europa-Kommissionen, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, Common European Data Spaces, SWD(2024) 21 final, SWD(2024) 21 final, 24.1.2024.

³ Europa-Kommissionen (2025). Handlingsplan for AI-kontinentet. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget (COM(2025) 165 final). Bruxelles: Europa-Kommissionen.

⁴ Europa-Kommissionen, Strategi for anvendelse af kunstig intelligens (COM(2025) 723 final), Bruxelles, 8.10.2025.

⁵ [Updated EU AI model contractual clauses | Public Buyers Community](#).

- **strømning af dataregler** for at gøre datadeling lettere for virksomheder og forskere, herunder **reform af cookiesamtykke** for at mindske irritation og samtidig beskytte rettigheder
- **stærkelse af EU's globale position inden for internationale datastrømme** ved at tackle uberettigede handelshindringer, så europæiske virksomheder kan konkurrere på lige vilkår globalt.

2. Udbygning af den europæiske datastrategi (2020-2025)

Med den europæiske datastrategi 2020⁶ skabte EU det retlige og institutionelle grundlag for et sikkert og retfærdigt indre marked for data. Målet var at frigøre potentialet i data for innovation og vækst og samtidig beskytte rettigheder. Med generativ AI og stigende geopolitisk konkurrence står det imidlertid klart, at EU er nødt til at gå videre end det grundlag, det har opbygget.

Den europæiske datastrategi var drivkraften bag central lovgivning, der skulle opbygge tillid, fremme datadeling og præcisere reglerne i hele dataværdikæden. **Forordningen om datastyring** indførte mekanismer for pålidelig datadeling, regulerede formidlere, indførte en ramme for virksomheders frivillige deling af data til formål af almen interesse (frivillig dataaltruisme) og åbnede visse beskyttede datasæt i den offentlige sektor. **Dataforordningen** frigør data fra forbundne produkter og tjenester ved at præcisere adgangs- og brugsrettigheder. Endelig skulle visse datasæt fra den offentlige sektor gøres frit og åbent tilgængelige i maskinlæsbare formater i henhold til **direktivet om åbne data** og dets gennemførelsesretsakt om datasæt af høj værdi (som har været gældende siden juni 2024). Dog er inkonsekvent national gennemførelse og usikkerhed omkring forretningshemmeligheder nogle af de tilbageværende udfordringer i den eksisterende lovgivningsramme.

Støtteforanstaltninger, der blev indført under den europæiske datastrategi, omfatter samarbejde med Det Europæiske Datainnovationsråd om at koordinere medlemsstaternes indsats og en standardiseringsanmodning, som skal lægge fundamentet til en europæisk pålidelig dataramme⁷.

For at gøre det europæiske indre marked for data til en realitet investerede Kommissionen mellem 2021 og 2024 også 336 mio. EUR i 14 strategiske fælles europæiske dataområder, der spænder over centrale økonomiske sektorer og områder af offentlig interesse, og som supplerer indsatsen i nationale og private sektorer. Disse dataområder tilvejebringer sikre infrastruktur- og forvaltningsrammer for

---

Det europæiske dataområde for kræftbilleddannelse omfatter anonymiserede billeder og annoteringer. Senest i 2027 vil det omfatte mere end 60 millioner kræftbilleder.

---

⁶ Den europæiske datastrategi – Europas digitale fremtid i støbeskeen, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/645928>.

⁷ Europa-Kommissionen, *Commission Implementing Decision C(2025) 4135 of 1 July 2025 on a standardisation request to the European standardisation organisations as regards a European Trusted Data Framework in support of Regulation (EU) 2023/2854 of the European Parliament and of the Council*, tilgængelig på: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/enorm/mandate/614_en (tilgået den 27.10.2025).

frivillig datadeling på aftalte betingelser. Den største udfordring nu er at opskalere denne indsats for at opnå en EU-dækkende effekt.

3. Tre udfordringer, som EU skal håndtere nu

Efterhånden som AI-teknologi og -tjenester omformer det globale landskab, skal EU hurtigst muligt imødegå tre nye, strategiske udfordringer: dataknaphed, lovgivningsmæssig kompleksitet og stigende global konkurrence.

Dataknaphed: En strukturel flaskehals for innovation

Med fremkomsten af generativ AI, store sprogmodeller (LLM'er) og agentisk AI⁸ er adgang til datasæt med høj volumen, høj kvalitet, hidtil usete og domænespecifikke datasæt blevet en afgørende faktor for den globale konkurrenceevne. Ifølge Epoch AI fordobles størrelsen af datasæt, der bruges til at træne LLM'er, cirka hver sjette måned⁹.

LLM'er og andre former for grundmodeller kræver massive, forskelligartede sæt træningsdata. Undersøgelser tyder på, at mængden af offentligt tilgængelige træningsdata med de nuværende tendenser kan være opbrugt mellem 2026 og 2032¹⁰.

EU's udfordring er todelt: i) at gøre datasæt af høj kvalitet, herunder sektorspecifikke datasæt, mere bredt tilgængelige, og ii) at sikre, at den databehandlingsinfrastruktur, der er nødvendig for at behandle disse datasæt, er tilgængelig i stor skala. Mange europæiske virksomheder, især SMV'er og nystartede virksomheder, mangler den datamængde og diversitet samt den adgang til europæisk databehandlingskapacitet, der er nødvendig for at udvikle konkurrencedygtige AI-løsninger. Uden en hurtig indsats risikerer EU at sakke bagud.

Lovgivningsmæssig kompleksitet: Fragmentering hæmmer skalering

I forlængelse af den europæiske datastrategi fra 2020 indførte EU banebrydende forordninger, der bygger på allerede gældende regler – forordningen om datastyring¹¹, dataforordningen og forskellige sektorspecifikke retsakter som f.eks. forordningen om det europæiske sundhedsdataområde¹². Hvert af disse initiativer fokuserede på specifikke spørgsmål, f.eks. mekanismer til datadeling, retfærdig fordeling af værdi og håndtering af byrdefulde lokaliseringskrav. Det komplekse samspil mellem den generelle forordning om databeskyttelse

---

⁸ Agentisk AI er AI-systemer, der selvstændigt kan træffe beslutninger og handle. Dette gør det muligt for agenterne at forstå sprog, foretage ræsonnementer vedrørende opgaver, handle selvstændigt for at opnå foruddefinerede mål og interagere med omverdenen, herunder at tilrettelægge samspil med mennesker.

⁹ Robi Rahman og David Owen (2024), "The size of datasets used to train language models doubles approximately every six months". Udgivet online på *epoch.ai*. Hentet fra: '<https://epoch.ai/data-insights/dataset-size-trend>' [onlinekilde].

¹⁰ Villalobos, P., Ho, A., Sevilla, J., Besiroglu, T., Heim, L., & Hobbhahn, M. (2024). *Position: Will we run out of data? Limits of LLM scaling based on human-generated data*. I K. Chaudhuri, S. Jegelka, L. Song, D. L. Silver, & Y. Ermon (Eds.), *Proceedings of the 41st International Conference on Machine Learning* (Vol. 235, s. 42085). PMLR. <https://proceedings.mlr.press/v235/villalobos24a.html>.

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/868 af 30. maj 2022 om europæisk datastyring og om ændring af forordning (EU) 2018/1724 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 1).

¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/327 af 11. februar 2025 om det europæiske sundhedsdataområde og om ændring af direktiv 2011/24/EU og forordning (EU) 2024/2847.

(GDPR)¹³ og sektorspecifikke love samt uensartet gennemførelse i medlemsstaterne skabte et fragmenteret lovgivningslandskab, retsusikkerhed, herunder for offentlige myndigheder, og øgede overholdelsesomkostninger, især for nystartede virksomheder og SMV'er.

Udbydere af dataformidlingstjenester – som stadig er et nyt område – er f.eks. underlagt restriktive retlige forpligtelser, der begrænser deres muligheder for at vokse. Der er behov for at undgå at bebyrde økosystemer i den tidlige fase med uforholdsmæssige krav, der hindrer udbredelsen af datadelingsmodeller og udrulningen af dataområder. For at frigøre innovation skal EU forenkle reglerne om adgang til og anvendelse af data.

Global konkurrence: data som et strategisk aktiv

I AI-kapløbet er adgang til data af høj værdi en central strategisk fordel. Globalt er data blevet et geopolitisk aktiv, og dataadgang, -lokalisering og -kontrol anvendes i stigende grad som magtinstrumenter. Mens EU fremmer åbne, sikre, retfærdige og pålidelige datastrømme, følger andre jurisdiktioner mere determinerede eller protektionistiske strategier. Lokalisering og restriktive adgangskrav i udlandet begrænser EU's adgang til globale ressourcer og udsætter EU's virksomheder for økonomiske og sikkerhedsmæssige risici. For at frigøre det fulde potentiale af europæisk kunstig intelligens skal EU behandle data som en central strategisk ressource og investere i sikre, interoperable datasæt af høj kvalitet, der afspejler europæiske værdier og standarder. En styrkelse af Europas evne til at indsamle, kuratere og anvende sine egne data er både en økonomisk og sikkerhedsmæssig nødvendighed. EU skal sikre gavnlige datastrømme, beskytte andre data end personoplysninger, der er følsomme, inden for EU og støtte digital suverænitæt i en tid med stigende teknologisk rivalisering.

---

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

4. De tre søjler i strategien for dataunionen

Søjle I: Opskalering af adgangen til kvalitetsdata for AI og innovation

EU's konkurrenceevne inden for kunstig intelligens og digital innovation afhænger af adgang til data af høj kvalitet og infrastruktur til at dele og anvende data sikkert i stor skala. EU har allerede lagt et stærkt fundament med fælles europæiske dataområder, forvaltningsrammer og store investeringer i cloudteknologi og -computing. Udfordringen er nu at gå fra pilotprojekter og fragmenterede initiativer til et gnidningsløst, interoperabelt og bæredygtigt dataøkosystem, der tilskynder til banebrydende innovation og styrker EU's digitale suverænitæt.

For at opnå dette vil Kommissionen benytte to komplementære spor. For det første vil Kommissionen iværksætte flagskibsinitiativer, der afhjælper EU's mest presserende flaskehalse: begrænset adgang til kritiske datasæt, utilstrækkelig infrastruktur til udvikling af kunstig intelligens i stor skala og behovet for pålidelige miljøer, herunder datalaboratorier, der forbinder dataområder med AI-udviklere. Disse datalaboratorier vil fungere som specialiserede servicefaciliteter, der tilbyder sikre miljøer, praktiske værktøjer og ekspertstøtte til datasamkøring, -kuratering, -pseudonymisering og -anonymisering. De vil hjælpe virksomheder, især SMV'er, med at omdanne data til brugbare ressourcer til AI-træning, samtidig med at kontrollen over data bevares. Disse bestræbelser vil gå hånd i hånd med strategien for anvendelse af kunstig intelligens og sikre, at datatilgængelighed direkte understøtter udbredelsen af kunstig intelligens og innovation på tværs af industrier og offentlige sektorer. For det andet vil Kommissionen styrke disse bestræbelser med horisontale katalysatorer: juridisk klarhed for datasamkøring, standarder for datakvalitet og investeringer i kapacitet til syntetiske data¹⁴, der sikrer skala, tillid og langsigtet bæredygtighed på tværs af alle sektorer.

Dataområder og datalaboratorier:

Byggestenene i Europas AI-økosystem

Fælles europæiske dataområder er datadelingsøkosystemer, der bygger på cloudinfrastruktur og klare forvaltningsregler, som definerer, hvem der kan få adgang til, anvende og dele data. De forbinder offentlige og private aktører via pålidelige mekanismer til dataudveksling inden for og på tværs af sektorer.

Datalaboratorier er

datatjenesteudbydere, der forbinder disse dataområder med AI-økosystemet. De giver virksomheder og forskere sikker, praktisk adgang til datasæt af høj kvalitet, den støtte, de skal bruge for at sikre overholdelse af EU-reglerne, og tilbyder værktøjer, vejledning og pålidelige miljøer til datasamkøring, -kuratering, -mærkning og -pseudonymisering.

Dataområder udgør de strukturerede kilder til pålidelige data, mens datalaboratorier omdanner disse data til brugbare ressourcer til innovation og udvikling af kunstig intelligens, hvilket sikrer et problemfrit flow fra tilgængelighed til anvendelse.

---

¹⁴ Syntetiske data er kunstigt genererede data, der ikke er indsamlet fra virkelige begivenheder, men er konstrueret til statistisk at efterligne egenskaberne, mønstrene og relationerne i et reelt datasæt.

i. Opskalering af de fælles europæiske dataområder

De **fælles europæiske dataområder** er centrale for at opbygge et indre marked for data. Den næste fase vil opskalere dem og forbinde dem med AI-infrastrukturen gennem datalaboratorier og AI-fabrikker, så EU's dataaktiver bliver brændstof for pålidelig AI. I tæt samspil med strategien for anvendelse af kunstig intelligens vil disse bestræbelser sikre, at dataområder direkte muliggør udvikling og udbredelse af kunstig intelligens på tværs af sektorer.

Cloud-middleware-løsningen Simpl¹⁵ vil muliggøre interoperabilitet på tværs af initiativer gennem et sæt komponenter, der er open source, modulært og sikkert. Dette mindsker hindringerne for SMV'er og skaber hurtigere forbindelser mellem økosystemerne. Støttecentret for dataområder vil styrke udbredelsen, især blandt SMV'er, ved at øge bevidstheden og give praktisk vejledning.

Fremtidig EU-finansiering til fælles europæiske dataområder vil prioritere sektorer af offentlig interesse, f.eks. sundhed, mobilitet, energi, offentlige forvaltninger og miljø, mens modne områder som f.eks. fremstilling og finansiering overgår til markedsdrevne modeller. Kommissionen vil støtte denne omstilling ved at fremme standardisering, interoperabilitet og rammer for saminvestering. Slutbrugerintegration, AI-parathed og finansiell bæredygtighed vil fortsat være centrale målsætninger.

Blandt flagskibsinitiativerne under strategien for anvendelse af kunstig intelligens vil EU udnytte **fælles europæiske dataområder** til at fremskynde udbredelsen af kunstig intelligens på tværs af nøglesektorer og støtte udviklingen af avancerede AI-modeller gennem Frontier AI-initiativet. Disse foranstaltninger er tæt forbundet med andre AI-flagskibsinitiativer, f.eks. grundlæggende modeller for industrien, AI-drevet Pharma Discovery og Autonomous Drive Ambition Cities, der hver især trækker på sektorspecifikke data, der stilles til rådighed gennem de fælles europæiske dataområder. Denne tilgang udmønter sig i konkrete anvendelser: AI-drevne screeningcentre i sundhedssektoren, der validerer

---

Næste skridt for det europæiske sundhedsdataområde:

Det europæiske sundhedsdataområde vil fungere som en vigtig bro mellem sundhedsdataøkosystemer og AI-udvikling. Det vil give datalaboratorier og AI-fabrikker mulighed for at udnytte anonymiserede og syntetiske datasæt i pålidelige behandlingsmiljøer.

Fra marts 2029 vil patientresuméer og e-recepter blive udvekslet på tværs af alle medlemsstater, og det vil ske parallelt med sekundær anvendelse af de fleste sundhedsdata. Senest i marts 2031 vil dette blive udvidet til at omfatte billeddiagnostik, laboratorieresultater og udskrivningsrapporter, hvor genomiske og andre data er tilføjet med henblik på sekundær anvendelse.

---

¹⁵ Simpl er sikker open source-middleware, der understøtter dataadgang og interoperabilitet i europæiske datainitiativer. Den leverer flere kompatible komponenter, der er gratis at bruge, og som overholder en fælles standard for datakvalitet og datadeling. <https://simpl-programme.ec.europa.eu/>.

diagnosticeringsværktøjer ved hjælp af det europæiske sundhedsdataområde¹⁶, pålidelig datasamkøring i fremstillingssektoren gennem dataområdet for fremstilling med henblik på at træne specialiserede og avancerede AI-modeller og en AI-plattform for landbrugsfødevarer, der understøtter udbredelsen af AI-baserede landbrugsværktøjer ved hjælp af det fælles europæiske landbrugsdataområde.

Fra 2026 vil udrulningen af dataområder på tværs af prioriterede sektorer fortsætte med støtte fra løbende EU-investeringer på omkring 100 mio. EUR, som vil muliggøre pålidelig dataanvendelse i stor skala til AI-applikationer. **Det europæiske sundhedsdataområde** vil understøtte AI-baseret diagnostik og personaliseret medicin og vil fungere som en vigtig bro mellem sundhedsdataøkosystemer og AI-udvikling. Det vil give datalaboratorier og AI-fabrikker mulighed for at udnytte anonymiserede og syntetiske datasæt i pålidelige behandlingsmiljøer. Det fælles europæiske **mobilitetsdataområde** vil muliggøre forbindelsen mellem køretøjer, infrastruktur og logistik for en sikrere og grønnere transport, energidataområdet vil muliggøre intelligente og fleksible energitjenester, og **mediedataområdet** vil styrke de kreative industrier gennem AI-drevet kulturel innovation. Datalaboratorier vil fungere som praktiske indgangspunkter til disse dataområder og vil hjælpe organisationer med at få adgang til, forberede og anvende dataene effektivt til AI. Inden for denne ramme vil **det europæiske retlige dataområde** udvide adgangen til juridiske og retlige data gennem fælles identifikatorer og metadata for retspraksis og lovgivning, hvilket gør det muligt for LegalTech at anvende disse data. Behovet for en datapulje for kontraktvilkår til automatiseret kontraktindgåelse vil blive undersøgt i denne sammenhæng.

Kommissionen vil fremskynde den miljømæssige digitalisering gennem **dataområdet for den grønne pakt**, hvilket vil sætte DigitalGreenTech-fællesskabet i stand til at skalere tværsektorielle løsninger ved hjælp af genanvendelige komponenter og datasæt af høj kvalitet. De prioriterede foranstaltninger omfatter datadrevne tjenester til EU-strategien for vandretilsikkerhed, digitalisering af tilladelsesprocedurer, pilotprojekter om tekstilsporbare og naturkreditter samt avanceret skovovervågning med maskinlæring baseret på åbne og fortrolige data.

Et **europæisk forsvarsdataområde** vil skabe et tillidsfuldt miljø for samkøring af operationelle, industrielle og forskningsdata med henblik på at udvikle næste generation af forsvarssystemer, styrke de industrielle kapaciteter og styrke EU's teknologiske suverænitæt ved at mindske afhængigheden af leverandører fra tredjelande. Med afsæt i Ukraines erfaringer med datadrevet forsvar vil Kommissionen undersøge mulighederne for samarbejde og vidensudveksling. Initiativet vil blive udviklet sammen med medlemsstaterne og relevante interessenter, herunder virksomheder.¹⁷

---

¹⁶ Det vil også bygge videre på Europas kræftbehandlingsplan, strategien for biovidenskab og EU's plan for hjerte-kar-sundhed.

¹⁷ Dette initiativ vil blive styret af Det Europæiske Forsvarsagenturs gennemførlighedsundersøgelse, der skal foreligge ved udgangen af 2025.

ii. Datalaboratorier

Som skitseret i handlingsplanen for et AI-kontinent vil datalaboratorier være specialiserede faciliteter, der forbinder dataindehavere, fælles europæiske dataområder, områdespecifikke dataøkosystemer og EU's AI-økosystem. Datalaboratorier¹⁸ vil tilbyde praktiske tjenester – f.eks. datasamkøring¹⁹, -kuratering²⁰, -mærkning og -pseudonymisering²¹ – for at hjælpe organisationer, navnlig nystartede virksomheder og vækstvirksomheder, med at dele og anvende data sikkert, lette samarbejdsbaseret AI-træning og støtte udviklingen af AI-modeller i nøglesektorer, herunder ved at dække forskellige forvaltnings- og licensmodeller. I overensstemmelse med strategien for anvendelse af kunstig intelligens vil datalaboratorier omsætte tilgængeligheden af data af høj kvalitet til konkret udbredelse af kunstig intelligens og fungere som praktiske katalysatorer, der fremskynder eksperimenter, udbredelse og skalering. De kan også anvendes til at udføre opgaver, der kræver avancerede AI-ressourcer, på vegne af dataområder og andre datainfrastrukturer, f.eks. produktion af syntetiske data eller til at foretage avanceret beskyttelse af privatlivets fred og forretningshemmeligheder for at hjælpe organisationer med at dele og anvende data sikkert.

Ved at samle offentlige og private ressourcer vil datalaboratorier bidrage til at overvinde et centralt markedssvigt: begrænset tilgængelighed af forskelligartede data af høj kvalitet og modvilje mod at dele privatejede data til AI-træning. De vil fungere gennem eksisterende adgangskanaler og -rammer uden at kræve direkte dataoverførsel. På denne måde forbliver dataområder de pålidelige infrastrukturer, hvor data forvaltes og stilles til rådighed, mens datalaboratorier kan fungere som den operationelle grænseflade, der muliggør sikker og værdiskabende anvendelse af data til kunstig intelligens.

Deltagelse vil være frivillig, og dataindehavere beslutter, hvordan, hvornår og af hvem data kan anvendes. Ingen data vil blive overført uden udtrykkeligt samtykke. Alle aktiviteter vil blive beskyttet af strenge fortrolighedsgarantier og understøttet af privatlivsbevarende og decentrale teknikker, f.eks. Federated Learning, homomorfisk kryptering og sikker flerpartsregning. Data kan behandles lokalt eller på tværs af knudepunkter uden at blive samlet i et enkelt lager, hvilket sikrer, at dataene forbliver under den oprindelige indehavers kontrol. Denne model – som især er til gavn for SMV'er – understøtter overholdelse af EU's databeskyttelsesregler, beskytter fortroligheden og opbygger tillid, samtidig med at anvendelsen af data til AI udvides.

EU's beregningskapacitet har udviklet sig fra videnskabsorienteret højtydende databehandling (HPC) under EuroHPC til AI-fabrikker, som udvider dette koncept for at støtte AI-udvikling

---

¹⁸ I nogle sammenhænge anvendes udtrykket "databeholdere" eller på engelsk "data containers" om lignende faciliteter, der muliggør struktureret, sikker og pålidelig dataanvendelse på tværs af forskellige sammenhænge. Sammen med det bredere begreb "datacontainerisering" afspejler de en supplerende tilgang til organisering og styring af dataudveksling, som fremmer interoperabilitet og sammenhæng i hele EU's AI-økosystem.

¹⁹ Kombination og deling af data fra flere kilder i et enkelt, centraliseret lager eller fælles miljø.

²⁰ Organisering, integration, validering og vedligeholdelse af data, herunder mærkning heraf, med henblik på at forbedre adgang og anvendelse.

²¹ Artikel 4, stk. 5, i forordning (EU) 2016/679: "behandling af personoplysninger på en sådan måde, at personoplysningerne ikke længere kan henføres til en bestemt registreret uden brug af supplerende oplysninger, forudsat at sådanne supplerende oplysninger opbevares separat og er underlagt tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre, at personoplysningerne ikke henføres til en identificeret eller identificerbar fysisk person".

og forbinde beregningsinfrastruktur med dataadgang og eksperimentering. De kommende AI-gigafabrikker vil yderligere skalere AI-beregningsfaciliteter.

Inden for denne ramme vil de første datalaboratorier blive oprettet under AI Factories-initiativet gennem EuroHPC, hvor der stilles sikre miljøer og datatjenester til rådighed for at forbinde AI-udviklere med fælles europæiske dataområder inden for områder som f.eks. sundhedspleje, produktion, energi og klima, og som udvides til sprog, cybersikkerhed og kulturarv. For at sikre, at deres tjenester når ud til virksomheder og offentlige forvaltninger, vil datalaboratorierne arbejde tæt sammen med de europæiske digitale innovationsknudepunkter, som fungerer som kontaktpunkter for brugerne og hjælper med at matche databehov med konkrete anvendelser.

Yderligere datalaboratorier vil blive oprettet uafhængigt inden for andre områder for at imødekomme specifikke sektor- eller forskningsbehov. Det gælder f.eks. energisektoren. De kommende AI-gigafabrikker vil yderligere skalere AI-beregningsfaciliteter og forberede datalaboratoriemodellen til kommerciel udrulning i hele EU, så den bliver et selvstående tjenesteøkosystem, der forbinder beregning, data og AI-innovation.

Datalaboratorier vil levere tjenester inden for ni nøgleområder:

- **Bro mellem dataområder og AI-økosystemer:** praktisk sammenkobling, der gør det muligt for virksomheder at få adgang til interoperable data af høj kvalitet ved at forbinde fælles europæiske dataområder med AI-udviklere, infrastrukturer og sektorspecifikke økosystemer.
- **Teknisk infrastruktur og værktøjer:** databeholdere vil muliggøre effektiv lagring og organisering af data suppleret med sikre miljøer til lokal behandling af følsomme data samt brugsklare værktøjer til dataforberedelse og teknikker til beskyttelse af privatlivets fred for at opnå anonymisering og generering af syntetiske data. En høj standard for brugervenlighed, hastighed og skalerbarhed vil blive sikret, så værktøjerne er enkle, pålidelige og nemme at tage i brug.
- **Datasamkøring:** støtte til virksomheder i deres arbejde med at samle data fra offentlige og begrænsede kilder – især data, der anvendes til innovative formål – ved brug af de pålidelige datadelingsmekanismer i de fælles europæiske dataområder. Datalaboratorier vil støtte virksomheder i deres arbejde med at overholde EU's konkurrencelovgivning, når de udveksler eller samkører data. Med udgangspunkt i og som supplement til de horisontale retningslinjer, der giver virksomheder praktisk vejledning om samarbejde og delte ressourcer, vil Kommissionen yderligere støtte datalaboratorierne i denne rolle med særlig vejledning om bedste praksis for dataudveksling og -samkøring. Derudover vil der efter anmodning blive stillet skræddersyet vejledning om de enkelte datalaboratorier til rådighed i overensstemmelse med meddelelsen om uformel vejledning.
- **Pseudonymiserings- og anonymiseringstjenester:** levering af avancerede værktøjer og ekspertise til at fjerne eller maskere personlige identifikatorer. Disse tjenester vil omfatte teknikker som f.eks. pseudonymisering, anonymisering og differentiell

beskyttelse af privatlivets fred, hvilket muliggør sikker videreanvendelse af data, samtidig med at den analytiske nytteværdi opretholdes.

- **Generering af syntetiske data:** støtte til oprettelse af syntetiske datasæt af høj kvalitet, der gengiver de statistiske egenskaber ved reelle data uden at afsløre følsomme eller fortrolige oplysninger. Datalaboratorier vil stille værktøjer og ekspertise til rådighed til at generere, validere og benchmarke syntetiske data til træning og test af AI-modeller, supplere anonymiseringsindsatsen og forbedre datatilgængeligheden i følsomme domæner.
- **Datakuratering, -mærkning og -vektorisering:** omfattende støtte til rensning, mærkning, annotering, berigelse og vektorisering af datasæt for at gøre dem pålidelige, repræsentative og anvendelige til AI-træning. Dette omfatter kvalitetssikringsprocesser, gennemsigtig dokumentation og samarbejde med ekspertfællesskaber om domænespecifik mærkning.
- **Retningslinjer og uddannelse:** skræddersyet rådgivning for at hjælpe virksomheder med at overholde EU-retten samt uddannelse af AI-udviklere i dataanvendelse og retlige forpligtelser, f.eks. AI-forskrifter, ophavsret, forretningshemmeligheder og konkurrenceret.
- **Bro mellem dataområder og AI-økosystemer:** praktisk sammenkobling, der gør det muligt for virksomheder at få adgang til interoperable data af høj kvalitet ved at

forbinde fælles europæiske dataområder med AI-udviklere, infrastrukturer og sektorspecifikke økosystemer.

Lettelse af dataadgang: en efterspørgselsdrevet tjeneste, hvor nystartede virksomheder og

---

Hvordan vil et datalaboratorium fungere i praksis?

En virksomhed i medlemsstat X udvikler AI-baserede prædiktive vedligeholdelsessystemer til elektriske køretøjer, men har svært ved at få adgang til tilstrækkelige sensordata af høj kvalitet fra forskellige bilmodeller og opladningsinfrastrukturer. Individuelle producenter er tilbageholdende med at dele disse data på grund af forretningshemmeligheder, kravene om beskyttelse af privatlivets fred og konkurrencemæssige bekymringer. AI-fabrikker vil levere de databehandlingsressourcer og – gennem deres integrerede datalaboratorier – de datastyringstjenester, der er nødvendige for at overvinde disse hindringer.

Gennem datalaboratoriet vil virksomheden få adgang til pålidelige, anonymiserede og aggregerede datasæt fra forskellige kilder, f.eks. offentlige opladningsoperatører, deltagende originaludstyrsfabrikanter (OEM'er) og andre data, der er tilgængelige via det europæiske mobilitetsdataområde.

Som en del af AI Factory vil datalaboratoriet tilbyde:

- sikre miljøer til analyse af realtidssensordata gennem fødereret læring, uden at dataene forlader OEM-systemerne*
- anonymiseringstjenester, der sikrer, at fører- og køretøjsdata anvendes i overensstemmelse med reglerne om beskyttelse af privatlivets fred*
- vejledning om anvendelse af dataforordningens bestemmelser om dataadgang og håndtering af beskyttelse af forretningshemmeligheder*
- datakurateringsværktøjer, der harmoniserer forskellige sensorformater og kvalitetsstandarder.*

Laboratoriet vil således fungere som en bro mellem mobilitetsdataområdet og AI-økosystemet og gøre det muligt for virksomheden at træne robuste AI-modeller, samtidig med at fabrikanternes fortrolighed beskyttes.

SMV'er kan signalere deres databehov, og hvor datalaboratorier hjælper dem med at finde relevante datasæt og overvinde markedsmæssige, juridiske eller administrative hindringer.

iii. Retsakten om udvikling af cloudtjenester og kunstig intelligens

Bæredygtig datacenterkapacitet og suveræne cloud- og AI-tjenester er en forudsætning for, at EU kan nå de mål, der er fastsat i denne strategi. Efterhånden som der genereres stadig større mængder data, er der et stigende behov for at indsamle, lagre, kombinere og behandle disse data. For at minimere latenstid²² og mindske afhængigheden af infrastruktur i andre dele af verden skal EU råde over tilstrækkelig datacenterkapacitet.

For at sikre tilgængeligheden af bæredygtig datacenterinfrastruktur og suveræne cloud- og AI-tjenester for EU's virksomheder og offentlige myndigheder vil Kommissionen foreslå en **retsakt om udvikling af cloudtjenester og kunstig intelligens** i første kvartal 2026. Dette

---

²² Latenstid er den tid, det tager for data at passere fra ét punkt i et net til et andet.

initiativ vil støtte innovation i hele cloud- og AI-værdikæden fra integration af banebrydende processorer til bæredygtige køleteknologier samt AI-hardware og -software. Det vil også fremskynde udrulningen af bæredygtig datacenterkapacitet og sikre, at EU har den infrastruktur, der er nødvendig for sikre og suveræne cloud- og AI-tjenester.

iv. Strategiske dataaktiver: offentlige, videnskabelige, kulturelle og sproglige ressourcer

EU's konkurrenceevne inden for kunstig intelligens afhænger af adgang til strukturerede og pålidelige data af høj kvalitet. Videnskabelige, kulturelle og sproglige datasæt er afgørende katalysatorer for robuste AI-modeller, forskningsgennembrud og teknologisk suverænitet.

Referencedatasæt for den offentlige sektor under direktivet om åbne data vil blive opskaleret. Datasæt af høj værdi²³ skal stilles gratis til rådighed via applikationsprogrammeringsgrænseflader (API'er) i et maskinlæsbart format og som massedownload, hvor det er relevant. I 2026 vil Kommissionen foreslå at udvide listen over datasæt af høj værdi til at omfatte juridiske, retlige, administrative og andre data. Dette vil være til gavn for nystartede virksomheder og SMV'er. Kommissionen vil også overvåge, om der bør tilføjes yderligere datasæt.

Videnskabelige data har allerede vist sig at være transformative, som det ses med AlphaFold²⁴. Velstrukturerede databaser sænker omkostningerne til forskning og udvikling (FoU), fremskynder innovation og åbner nye grænser inden for materialer, lægemidler, energi og bioteknologi. For at bygge videre på dette vil Kommissionen fortsat kortlægge eksisterende databaser, fastsætte prioriteter sammen med eksperter, sikre brugsrettigheder og finansiere nye digitale infrastrukturer i overensstemmelse med den europæiske strategi for forsknings- og teknologiinfrastruktur. I den forbindelse er den **europæiske åbne videnskabscloud (EOSC)**, det fælles europæiske dataområde for forskning og udvikling, ved at udvikle en samling af datalagre med en pålidelig platform til deling og videreanvendelse af forskningsdata, -værktøjer og -tjenester af høj kvalitet, der kan findes, er tilgængelige, interoperable og videreanvendelige (FAIR) på tværs af fagområder og grænser i Europa. Dette vil støtte de videnskabelige aktiviteter med AI i RAISE²⁵. Sideløbende hermed vil det kommende forslag til en retsakt om det europæiske forskningsrum (EFR)²⁶ styrke de retlige betingelser for at dele, få adgang til og genanvende offentligt finansierede forskningsresultater, publikationer og data til videnskabelige formål.

---

²³ I overensstemmelse med bilag I til direktivet om åbne data stammer disse datasæt af høj værdi fra følgende kategorier: geospatiale data, jordobservation og miljø, meteorologiske data, statistik, virksomheder og virksomhedsejerskab samt mobilitet. Nye kategorier kan tilføjes.

²⁴ AlphaFold er et AI-system, der er udviklet af Deep Mind, og som bruger dyb læring og store mængder data til at forudsige proteinstrukturer. Dette bidrager til at fremskynde banebrydende forskning inden for mange områder af biologi.

²⁵ Europa-Kommissionen (2025). Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet – En europæisk strategi for kunstig intelligens inden for videnskaben: Etablering af Det Europæiske Forskningsråd for Kunstig Intelligens (RAISE). Bruxelles, 8.10.2025 (COM(2025) 724 final).

²⁶ Europa-Kommissionen, kommende forslag til en retsakt om det europæiske forskningsrum (EFR), som bebudet i Kommissionens arbejdsprogram for 2025, Bruxelles, 11.2.2025, tilgængelig på: <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2025>.

EU's kulturelle og sproglige ressourcer vil også blive udvidet. Mere end 30 millioner digitaliserede værker fra Europas kulturinstitutioner vil blive gjort tilgængelige for udvikling af kunstig intelligens med afsæt i Europeana-initiativet²⁷. Kommissionen vil undersøge, hvordan samarbejdet kan styrkes, og hvordan der kan tilskyndes til licensudstedelse mellem offentlige radio- og tv-selskaber og AI-udbydere for at gøre deres audiovisuelle arkiver tilgængelige for AI-træning, under hensyntagen til rettighedshavernes vederlag.

Pilotprojekter under **konsortiet for en europæisk digital infrastruktur for alliancen for sprogteknologier (ALT-EDIC)** vil crowdsource domænespecifikke datasæt, herunder fra mindre sprog, som tilføjelser til de 477 milliarder tokens, der allerede er tilgængelige – hvilket er på niveau med førende AI-træningsdatasæt. Dette vil også bidrage til at sikre, at sjældne sprog indgår i udviklingen af store AI-sprogmodeller, hvilket vil påvirke kvaliteten af resultaterne fra AI-systemer på disse sprog.

v. Horisontale katalysatorer: syntetiske data, datasamkøring og standarder

Sideløbende med flagskibsinitiativer har EU også brug for horisontale foranstaltninger, der går på tværs af sektorer og giver hele dataøkonomien større skala.

Syntetiske data som drivkraft for AI-førerskab

Syntetiske data²⁸ kan muliggøre AI-træning på områder, hvor data er knappe eller følsomme, og det gælder lige fra forskning i sjældne sygdomme til robotteknologi eller selvkørende biler og nye cases inden for autonom kørsel. Det muliggør udvikling af AI-modeller uden at afsløre personlige eller ejendomsretligt beskyttede oplysninger, hvilket styrker både konkurrenceevnen og innovation, der beskytter privatlivet.

For at udnytte dette potentiale vil Kommissionen udvikle retningslinjer og standarder for pålidelig brug af syntetiske data, undersøge de tilknyttede juridiske spørgsmål, gennemføre en høring om en frivillig europæisk certificeringsordning og undersøge muligheden for at oprette en "syntetisk datafabrik" for at give adgang til højtydende databehandling til generering af store datasæt. Horisont Europa vil også finansiere banebrydende forskning og udvikling inden for teknikker til generering af syntetiske data.

---

²⁷ Europeana, *Den europæiske digitale platform for kulturarv*, findes på: <https://www.europeana.eu/da> (tilgået den 27.10.2025).

²⁸ Se definitionen ovenfor.

Vejen banes for strategisk datasamkøring

Mange virksomheder, f.eks. inden for sundhed, mobilitet, energi, landbrug og fremstilling, mangler de store og forskelligartede datasæt, der er nødvendige for at træne avancerede AI-modeller. Datasamkøring vedrørende de tidlige faser af produktionscyklussen for produkter og tjenesteydelser kan give fælles fordele, men retsusikkerhed og frygt for at overtræde konkurrencelovgivningen hæmmer samarbejdet.

Kommissionen vil fortsat handle for at skabe juridisk klarhed for virksomhederne i overensstemmelse med den opfordring til at omsætte regler til resultater, der indgår i Mario Draghis rapport om fremtiden for EU's konkurrenceevne. I de horisontale retningslinjer for samarbejdsaftaler mellem konkurrenter fra 2023 forklares det allerede, hvornår datasamkøring er forenelig med EU's konkurrencelovgivning, med praktiske eksempler og beskyttelsesforanstaltninger.

Draghirapporten: "For især at afhjælpe EU's mangel på store datasæt bør modeltræning fodres med data, som flere EU-virksomheder frit bidrager med inden for en bestemt sektor. Denne indsats bør støttes inden for open source-rammer og beskyttes mod konkurrencemyndighedernes håndhævelse af konkurrencereglerne".

For yderligere at fremme lovligt og effektivt datasamarbejde gennem datalaboratorier vil Kommissionen udstede specifikke retningslinjer om bedste praksis for dataudveksling og -samkøring.

Desuden kan Kommissionen efter anmodning yde konkurrenceretlig vejledning i overensstemmelse med meddelelsen om uformel vejledning for specifikke datarelaterede flerlandeprojekter og -initiativer, der fremmer grænseoverskridende innovation, industriel modstandsdygtighed og udvikling af kunstig intelligens. Ved at gøre datasamkøring til en pålidelig og juridisk sikker mulighed kan EU frigøre effektivitetsgevinster og fremskynde gennembrud i nøglesektorer.

Barren for datakvalitet og dataindsamling hæves

Uden pålidelige standarder risikerer selv de mest ambitiøse datadelingsinitiativer fragmentering og lav anvendelse. Den europæiske ramme for pålidelige data²⁹ fastsætter allerede regler for deling, metadata og forvaltning, men der er behov for yderligere arbejde for at håndtere nye udfordringer.

Kommissionen vil fremsætte en standardiseringsanmodning om en **europæisk datakvalitetsstandard**, der dækker fuldstændighed, konsistens, herkomst, semantisk klarhed og forvaltning, og som giver virksomheder, tilsynsmyndigheder og forskere fælles benchmarks for pålidelige datasæt. Dette arbejde vil supplere den igangværende standardiseringsindsats vedrørende datakvalitet og -dokumentation under AI-forordningen og sikre sammenhæng mellem dataforvaltning og krav til AI-udvikling.

---

²⁹ Se også Europa-Kommissionen, *Implementing Decision C(2025) 4135 on the European Trusted Data Framework*.

Et dedikeret initiativ vil have til formål at standardisere **annoterings- og mærkningspraksis**, hvilket gør data lettere at finde, kombinere og genbruge, samtidig med at der sikres tillid til deres oprindelse og anvendelsesbetingelser, hvilket er afgørende for at skalere AI-træning og genbrug på tværs af sektorer. En workshop med flere interessenter vil også undersøge standarder for dataindsamling fra forbundne produkter, sensorer og kameraer – herunder prøveudtagning, metadata, tidsstempling, kalibrering og integritet, så der dermed tages fat om en vigtig hindring for effektiv datasamkøring og -genbrug.

Flagskibsforanstaltninger

- Lancering af de første **datalaboratorier** for at skalere datatilgængeligheden og skabe forbindelse til AI-økosystemer (fjerde kvartal 2025). De vil også tilbyde pålidelige pseudonymiseringstjenester.
- **Lancering af initiativet vedrørende kvalitetsdata til AI:** Udvidelse af datasæt af høj værdi i henhold til direktivet om åbne data (fjerde kvartal 2026), oprettelse af et interessentforum med offentlige radio- og tv-selskaber og AI-udviklere (andet kvartal 2026), tilrådighedstilførelse af 30 millioner digitaliserede kulturgjenstande med henblik på AI-træning (fjerde kvartal 2026) og lancering af et crowdsourcing-initiativ med fokus på domænespecifikke data og sprogdata på mindre europæiske sprog (andet kvartal 2026).

Søjle II: Forenkling af dataregler

EU's dataramme skal fortsat være klar, praktisk og innovationsvenlig. For at mindske byrderne og styrke konkurrenceevnen fremlægger Kommissionen et lovgivningsforslag, "**den digitale omnibusforordning**", bl.a. med henblik på at modernisere og konsolidere EU's horisontale datalovgivning. Desuden vil Kommissionen også annoncere et projekt, der har fokus på "overholdelse med ét klik" for at muliggøre automatiseret lovgivningsmæssig rapportering, samt en støttepakke til dataforordningen, herunder modelkontrakter, standardbestemmelser, vejledning om kompensation og forretningshemmeligheder samt en juridisk helpdesk for SMV'er.

i. Forenkling af EU's datalovgivning

EU's lovgivningsmæssige dataramme er vokset hurtigt, og det har skabt nye rettigheder, men også øget kompleksiteten og fragmenteringen. Der er behov for forenkling for at reducere overholdelsesomkostningerne, gøre reglerne lettere at anvende og bedre understøtte innovation.

Med henblik herpå fremlægger Kommissionen den ovennævnte digitale omnibusforordning. Den vil ajourføre EU's regelsæt, fjerne unødvendige byrder og samtidig beskytte de centrale principper for EU's dataøkonomi. Den digitale omnibusforordning vil fokusere på følgende prioriterede reformer:

- **Sletning af forældede regler.** Den digitale omnibusforordning vil ophæve forordningen om fri udveksling af andre data end personoplysninger³⁰, da dens funktioner allerede er omfattet af dataforordningen, samtidig med at princippet om fri udveksling af andre data end personoplysninger og forbuddet mod uberettiget lokalisering udtrykkeligt bevares.
- **Strømlining af reglerne for datadeling.** Den digitale omnibusforordning vil ophæve forordningen om datastyring og overføre dens væsentlige bestemmelser til dataforordningen. Forpligtelserne for dataformidlere vil blive klarere, mindre byrdefulde og frivillige for at muliggøre levedygtige modeller og bredere udbredelse.
- **Konsolidering af datadeling i den offentlige sektor.** Regler, der nu er delt mellem forordningen om datastyring og direktivet om åbne data, vil blive bevaret og samlet i ét kapitel i dataforordningen. Dette forenkler forpligtelserne, samtidig med at åbenhed, gennemsigtighed og fair adgang bevares. Den nye ramme vil desuden tage hånd om magtbalancer i datadeling og sikre rimelige vilkår og konkrete fordele for SMV'er. Datalaboratorier vil markere lovende nye datasæt fra den offentlige sektor, der endnu ikke er omfattet.
- **Modernisering af reglerne for cookies og lignende teknologier.** Den digitale omnibusforordning vil reformere de nuværende regler om cookies i e-databeskyttelsesdirektivet og bringe dem ind under GDPR-rammen. Den vil foreslå praktiske løsninger: cookies og lignende teknologier til visse lavrisikoformål bør betragtes som lovlige, mens operatørerne til andre formål bør basere sig på et af retsgrundlagene i GDPR. Den vil også forenkle bannere med et-klik-muligheder. Den vil forpligte websteder til at respektere brugernes præferencer, også gennem deres browsere. Ud over den digitale omnibusforordning vil e-databeskyttelsesrammen blive reformeret for at sikre, at de nuværende regler opfylder nutidens behov og muliggør effektiv beskyttelse af personer og virksomheder uden at gå på kompromis med de grundlæggende rettigheder og samtidig bevare uafhængig journalistik. De relevante bestemmelser vil blive integreret i andre retsakter, således at direktivet i sidste ende kan trækkes tilbage.
- **Udvikling af en innovationsvenlig ramme for beskyttelse af privatlivets fred.** Måltrettede **GDPR**-ændringer vil navnlig præcisere begrebet personoplysninger, på EU-plan harmonisere, hvornår der skal foretages konsekvensanalyser vedrørende databeskyttelse, forenkle anmeldelser af brud på datasikkerheden til tilsynsmyndighederne, strømline anmeldelser af brud via et fælles EU-indgangssted, forenkle oplysningsforpligtelserne, når der er rimelig grund til at forvente, at personer allerede har oplysningerne, og risikoen for den registrerede er lav, præcisere, at legitim

---

Deltager i den offentlige høring om dataunionen: "E-databeskyttelsesreglerne skal hurtigst muligt ajourføres. De gældende regler er udformet på en helt anden teknologisk baggrund og afspejler ikke de aktuelle markedsbehov".

---

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1807 af 14. november 2018 om en ramme for fri udveksling af andre data end personoplysninger i Den Europæiske Union.

interesse kan være et retsgrundlag for træning af AI, herunder utilsigtet behandling af særlige kategorier af oplysninger, og præcisere bestemmelserne om automatiseret individuel beslutningstagning.

En vigtig ændring vedrører frigørelse af data til kunstig intelligens gennem pålidelig anonymisering. I dag er usikkerhed om tilstrækkelig anonymisering af personoplysninger et centralt problem, som ofte hindrer datadeling. Virksomheder har især svært ved at afgøre, hvornår pseudonymiserede data ikke længere udgør personoplysninger for visse aktører. Denne usikkerhed gør datadeling mere kompleks, når GDPR-kravene overholdes af forsigtighedshensyn. Kommissionen vil støtte virksomheder ved at præcisere midler og kriterier til at afgøre, om data, der stammer fra pseudonymisering, udgør personoplysninger for visse aktører.

Dette vil omfatte en vurdering af det nyeste teknologiske niveau for tilgængelige teknikker og udvikling af kriterier til vurdering af risikoen for genidentifikation. Selv om virksomhederne fortsat har det fulde ansvar for overholdelse af GDPR, kan de bruge implementeringen af disse midler og kriterier til at påvise, at data ikke kan føre til genidentifikation. Ændringerne vil også lette træningen af AI-modeller med passende sikkerhedsforanstaltninger. Målet med disse ændringer er at skabe juridisk klarhed for AI-udviklingen, herunder tilfælde af utilsigtet behandling af følsomme data, hvor udviklere har gjort en reel indsats for at fjerne sådanne data, samtidig med at personers rettigheder og virksomhedernes konkurrenceevne beskyttes.

- **Finjustering af dataforordningen med henblik på praktisk gennemførelse.** De væsentlige træk ved **dataforordningen** vil forblive uændrede. Samtidig vil datadeling mellem virksomheder og myndigheder være begrænset til nødsituationer, hvilket letter byrderne og samtidig sikrer kriseberedskabet. Målrettede yderligere tilpasninger vil forhindre datalækage til uden for EU, indføre skræddersyede ordninger for specialtilpassede cloudtjenester og fjerne bestemmelserne om intelligente kontrakter.
- **Mindskelse af byrder for virksomheder, der skalerer.** Bestemmelserne vedrørende SMV'er i dataforordningen, direktivet om åbne data og de integrerede regler i forordningen om datastyring vil blive udvidet med en ny kategori af små midcapselskaber (250-749 ansatte).

ii. Opbygning af en fremtidssikret dataramme

Som led i den digitale kvalitetskontrol vil Kommissionen fortsat gennemgå EU's datalovgivning for at holde den sammenhængende, forholdsmæssig og innovationsvenlig. Med særlig opmærksomhed på SMV'er vil den identificere overlap, mangler og uklare interaktioner, herunder med sektorspecifikke datalove, for at skabe en mere forudsigelig tværsektoriel ramme.

Derudover vil Kommissionen modernisere digital lovgivning og databeskyttelse³¹. Målrettede tilpasninger kan lette overholdelsen, styrke håndhævelsen og støtte udviklingen af robuste og pålidelige innovationer.

---

³¹ Kommissionens arbejdsprogram [EUR-Lex – 52025DC0870 – DA – EUR-Lex](#).

Datamægling (*data brokerage*) er blevet et voksende problem, idet visse virksomheder indsamler, aggregerer og handler med personoplysninger uden de registreredes viden, meningsfulde samtykke eller kontrol. Sådanne uigennemsigtige praksisser undergraver grundlæggende principper i databeskyttelseslovgivningen og beskyttelsen af privatlivets fred, forvrider konkurrencen og undergraver offentlighedens tillid til de digitale markeder. Der er behov for en styrket håndhævelse af de gældende regler. Kommissionen vil vurdere, om der er behov for yderligere sikkerhedsforanstaltninger for at begrænse disse praksisser, øge gennemsigtigheden i datahandel og sikre, at personer og virksomheder kan have tillid til, hvordan data tilgås og udveksles på tværs af EU.

iii. Overholdelse med ét klik

Virksomheder bruger i dag betydelig tid og mange penge på overholdelse af reglerne. Selv data, der allerede findes i digital form, skal ofte omformateres og genindsendes til flere myndigheder, hvor de kontrolleres manuelt. Denne dobbeltarbejde skaber fragmenteret tilsyn og fjerner ressourcer fra innovation.

Ud over at forenkle reglerne investerer EU i teknologier til at automatisere overholdelsen. Gennem Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa støtter EU fælles datamodeller, interoperabilitetsrammer og automatiseret analyse. Pilotprojekter viser allerede, hvordan automatiserede overensstemmelseskontroller i realtid kan fungere i praksis. Det digitale produktpas er et tidligt eksempel på denne tilgang i produktlovgivningen.

På grundlag af disse erfaringer vil "overholdelse med ét klik" gøre lovgivningsmæssige krav maskinverificerbare og omdanne virksomhedsdata til standardiserede digitale overensstemmescertifikater på samme måde, som det digitale produktpas muliggør automatisk produktoverensstemmelse.

Overholdelse med ét klik kan være særlig værdifuld på områder som f.eks. cybersikkerhed, hvor virksomheder står over for krav i henhold til NIS 2-direktivet³², forordningen om cyberrobusthed³³ og andre rammer.

Forordningen om **den europæiske virksomhedstegnebog** vil være en central drivkraft for denne tilgang. Den vil skabe et pålideligt og interoperabelt digitalt miljø til lagring, forvaltning og deling af verificerbare legitimationsoplysninger, herunder overensstemmescertifikater. Virksomheder vil kunne bruge **den europæiske virksomhedstegnebog** til digitalt at identificere sig selv, identificere og validere brugere af økosystemet og dokumentere overholdelse af en række EU-regler ved at indsende overensstemmescertifikater, mens offentlige myndigheder og tilsynsmyndigheder får sikker og øjeblikkelig adgang til validerede oplysninger. Med tiden vil **den europæiske virksomhedstegnebog** blive en fælles infrastruktur, der understøtter administrative procedurer, f.eks. licensudstedelse, offentlige

---

³² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen, om ændring af forordning (EU) nr. 910/2014 og direktiv (EU) 2018/1972 og om ophævelse af direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet) (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 80).

³³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2847 af 23. oktober 2024 om horisontale cybersikkerhedskrav til produkter med digitale elementer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013 og (EU) 2019/1020 og direktiv (EU) 2020/1828 (forordningen om cyberrobusthed) (EUT L, 2024/2847, 20.11.2024).

udbud og adgang til finansiering, og som muliggør gnidningsfri digital interaktion mellem virksomheder og myndigheder i hele det indre marked.

For at sikre tillid og retssikkerhed er det afgørende, at det fastlægges, hvem der er ansvarlig i tilfælde af fejl, misbrug eller systemfejl, dvs. om det er virksomheden, certificeringsorganet eller tilsynsmyndigheden. Kommissionen vil derfor undersøge disse spørgsmål i en kommende offentlig høring og vurdere både mulighederne og de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for at opbygge et pålideligt og ansvarligt automatiseret overholdelsesøkosystem.

Ud over at reducere omkostningerne for SMV'er og midcapselskaber vil et sådant system også give politiske beslutningstagere indsigt i, hvordan regler fungerer i praksis, hvilket vil styrke evidensbaseret regulering. Overholdelse med ét klik kan blive en hjørnesten i EU's digitale forenklingdagsorden og vil kunne forene konkurrenceevne med tillid og ansvarlighed.

iv. Hjælp til virksomheder med at overholde dataforordningen

Dataforordningen udgør det centrale regelsæt for brug og deling af data. For at sikre, at virksomheder, især SMV'er og små midcapselskaber, fuldt ud kan udnytte deres potentiale og fokusere på innovation frem for bureaukrati, har Kommissionen allerede udsendt et dokument med ofte stillede spørgsmål³⁴ og vejledning om køretøjsdata³⁵, og den vil yderligere supplere disse med en bredere pakke af støtteforanstaltninger.

De umiddelbare foranstaltninger omfatter:

- model for aftalevilkår for aftaler om datadeling for at mindske den juridiske kompleksitet, reducere transaktionsomkostningerne og give virksomheder tillid, når de indgår nye partnerskaber
- standardkontraktbestemmelser for cloudtjenester, så det bliver lettere at skifte leverandør, og så kontrakter kan blive mere retfærdige, og som vil støtte konkurrence og innovation på det europæiske cloudmarked.

Yderligere foranstaltninger, der skal indføres, vil omfatte:

- retningslinjer for beregningen af rimelig godtgørelse for at præcisere, hvad der kan opkræves for datadeling, og skabe retssikkerhed for både dataindehavere og datamodtagere (første kvartal 2026)
- ny vejledning om udvalgte definitioner i dataforordningen (første kvartal 2026)
- en juridisk helpdesk vedrørende dataforordningen, der skal yde direkte bistand til virksomheder med konkrete spørgsmål om, hvordan de skal anvende de nye regler, og som prioriterer SMV'er for at sikre, at deres forespørgsler behandles hurtigt og med særlig opmærksomhed (fjerde kvartal 2025).

³⁴ Europa-Kommissionen, *Frequently Asked Questions – Data Act*, version 1.3, Bruxelles, 12.9.2025, tilgængelig på: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/commission-publishes-frequently-asked-questions-about-data-act> (tilgået den 27.10.2025).

³⁵ Europa-Kommissionen, *Guidance on vehicle data, accompanying Regulation (EU) 2023/2854 (Data Act)*, C(2025) 6119 final, Bruxelles, 12.9.2025.

Tilsammen vil disse foranstaltninger gøre det lettere at navigere i dataforordningen, reducere unødvendige omkostninger og give virksomheder den klarhed og tillid, de har brug for til at udnytte nye muligheder i EU's dataøkonomi. Kommissionen vil nøje overvåge anvendelsen af kontraktuelle værktøjer, navnlig modelkontraktvilkår og standardkontraktbestemmelser, og den vil revidere, supplere eller tilpasse dem efter behov i overensstemmelse med den internationale udvikling inden for datadeling.

Kommissionen vil søge synergier mellem platformen for offentlige indkøbere og de europæiske dataområder for at øge effektiviteten i den offentlige sektor ved at bygge videre på den model, der er etableret mellem det europæiske sundhedsdataområde og Big Buyers Working Group on Healthcare Efficiency³⁶.

Flagskibsforanstaltninger

- Forslag om **konsolidering af datalovgivningen** (fjerde kvartal 2025)
- Forslag om at **opdatere reglerne om e-databeskyttelse** vedrørende cookies og lignende teknologier (fjerde kvartal 2025)
- Forslag til **målrettede tilpasninger af GDPR** (fjerde kvartal 2025)
- Iværksættelse af et initiativ vedrørende **overholdelse med ét klik** (fra og med fjerde kvartal 2025)
- Udrulning af støtteforanstaltninger til gennemførelse af dataforordningen (fra og med fjerde kvartal 2025).

Søjle III: Beskyttelse af EU's datasuverænitet gennem en strategisk international datapolitik

Datasuverænitet er kernen i EU's digitale fremtid. Det betyder, at EU skal bevare kontrollen over, hvordan data tilgås, anvendes og beskyttes – både inden for EU's område og i tredjelande. Suverænitet kræver åbenhed over for pålidelige partnere, herunder udveksling af data på tværs af grænser, men på vilkår, der er retfærdige, sikre og i overensstemmelse med EU's værdier og interesser. En situation, hvor udenlandske aktører har uhindret adgang til EU-markedet, mens europæiske virksomheder står over for uberettigede hindringer i udlandet, kan ikke accepteres.

Beskyttelse af suverænitet betyder samtidig beskyttelse af EU's modstandsdygtighed. Cyberangreb, teknologilækager, overvågning og tvangsafhængigheder bringer kritiske data i fare. EU skal sikre tilgængeligheden, integriteten og sikkerheden af følsomme datasæt og forhindre, at de misbruges eller udnyttes, navnlig af aktører uden for EU.

³⁶ [Can the European Health Data Space enable better procurement? – Big Buyers are investigating | Public Buyers Community.](#)

Med henblik herpå vil Kommissionen følge en strategi, der kombinerer åbenhed med styrke, hvor rimelige betingelser for dataadgang og grænseoverskridende overførsel er en grundpille i den digitale handel, hvor følsomme EU-data, der ikke er personoplysninger, beskyttes gennem klare sikkerhedsforanstaltninger, og hvor der er et dybere samarbejde med pålidelige partnere. Kommissionen vil også arbejde for at forme globale styringsmodeller, der afspejler EU's interesser og værdier og forhindrer opsplitning i rivaliserende sfærer. Denne strategi vil supplere den langvarige EU-tilgang til sikre strømme af personoplysninger, der er udviklet gennem EU's databeskyttelsesregler.

---

*I en
interessentundersøgelse
støttede 75 % af
deltagerne en mere
assertiv EU-tilgang til
internationale strømme af
data, der ikke er
personoplysninger.*

Selv om EU har opbygget en solid retlig ramme og fremmet "fri udveksling af andre data end personoplysninger" internationalt, truer nye uberettigede krav om datalokalisering, eksportkontrol og diskriminerende regler i tredjelande med at underminere suveræniteten. Kommissionen vil derfor handle mere beslutsomt for at forsvare EU's interesser og reguleringsmæssige autonomi med forholdsmæssige foranstaltninger, hvis åbenhed misbruges, eller sårbarheder udnyttes som våben.

i. Rimelige grænseoverskridende datastrømme og beskyttelsesforanstaltninger for følsomme EU-data, der ikke er personoplysninger

Kommissionen vil indarbejde rimelige betingelser og effektiv kontrol med grænseoverskridende datastrømme i den internationale digitale handel. Strukturerede udvekslinger, f.eks. inden for rammerne af EU's digitale partnerskaber og dialoger, vil tage hånd om eksisterende ubalancer, hvor EU-data strømmer til udlandet uden tilstrækkelige garantier.

Hvis der fortsat er mangler, vil Kommissionen på grundlag af objektive kriterier træffe forholdsmæssige foranstaltninger under fuld overholdelse af EU's internationale forpligtelser. I andet kvartal 2026 vil den udstede retningslinjer for vurdering af tredjelandes behandling af EU-enheder og udvikle en værktøjskasse til bekæmpelse af datalækage i første kvartal 2026 for at imødegå lokaliseringskrav, markedsudelukkelse, utilstrækkelige garantier eller enhver anden uberettiget behandling. Denne værktøjskasse kan trække på eller være inspireret af instrumenter, f.eks. forordningen om håndhævelse af handelsaftaler³⁷ og instrumentet til bekæmpelse af tvang³⁸, og økonomiske sikkerhedshensyn, alt efter hvad der er relevant, og vil fokusere på teknologier og bedste praksis for at styrke EU's modstandsdygtighed. Hvis strukturelle forvridninger eller vedvarende diskriminerende praksis ikke afhjælpes, vil

---

³⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 654/2014 af 15. maj 2014 om udøvelsen af Unionens rettigheder for så vidt angår anvendelsen og håndhævelsen af internationale handelsregler og om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 3286/94 (EUT L 189 af 27.6.2014, s. 50).

³⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/2675 af 22. november 2023 om beskyttelse af Unionen og dens medlemsstater mod tredjelandes økonomiske tvang (instrumentet til bekæmpelse af tvang) (EUT L, 2023/2675, 7.12.2023).

Kommissionen om nødvendigt overveje yderligere foranstaltninger for at sikre rimelige betingelser for adgang til og anvendelse af data.

Sideløbende hermed vil Kommissionen beskytte følsomme EU-data, der ikke er personoplysninger, bedre og supplere den beskyttelse af personoplysninger, der garanteres gennem GDPR og afgørelser om tilstrækkelighed. I samarbejde med interessenter og på baggrund af resultaterne af tilbundsgående risikovurderinger vil den vedtage en første pakke målrettede foranstaltninger senest i tredje kvartal 2026.

ii. Sammenkobling af EU's økosystemer for datadeling med systemerne i ligesindede tredjelande

EU's retlige rammer for databeskyttelse, cybersikkerhed, håndhævelse og domstolsprøvelse er et pålideligt grundlag for udenlandske dataindehavere. Kommissionen vil fremme sikre, konvergerende og interoperable forbindelser mellem EU's dataøkosystemer og ligesindede partners systemer for at tiltrække flere datastrømme til EU.

De planlagte foranstaltninger omfatter i) støttetjenester og infrastruktur, f.eks. fælles europæiske dataområder, for at muliggøre gnidningsløs grænseoverskridende deling, ii) tilvejebringelse af værktøjer som f.eks. standardkontraktbestemmelser for at hjælpe virksomheder med at sikre lovlige udvekslinger iii) og indarbejdelse af forpligtelser vedrørende grænseoverskridende datadeling i bilaterale og plurilaterale internationale aftaler.

For at styrke konvergens og interoperabilitet vil Kommissionen fremme den europæiske ramme for pålidelige data i internationale dialoger og i det digitale partnerskabsnetværk. Kommissionen vil også undersøge muligheden for at oprette et tillidsmærke, der potentielt er knyttet til modenhedsmodellen for dataområder – en standardiseret ramme, der er udformet til at vurdere kapaciteten i datarumsinitiativer – for at støtte samarbejdet med regeringer og virksomheder i udlandet.

iii. Styrkelse af EU's stemme i den globale datastyring

Konkurrerende modeller for datastyring fragmenterer det globale landskab. Kommissionen vil intensivere indsatsen for at fremme EU's tilgange internationalt, især i nye rammer, og den vil styrke koalitioner med ligesindede partnere.

Senest i 2026 vil Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) i overensstemmelse med den internationale digitale strategi³⁹ uddybe og forbinde digitale partnerskaber om datastyring, koordinere indsatsen med partnere, der deler fælles mål, og videreudvikle digitale handelsaftaler samt digitale kapitler i traditionelle handelsaftaler. Den vil fortsat engagere sig aktivt i fora som eksempelvis G7, G20, OECD og FN ved at anvende forskellige instrumenter, herunder OECD's erklæring om offentlig adgang til personoplysninger.

---

³⁹ Europa-Kommissionen og Unionens højststående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, *Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet – En international digital strategi for Den Europæiske Union* (JOIN(2025) 140 final), Bruxelles, 5.6.2025.

Der vil blive lagt særlig vægt på at fremme EU's tilgange og gensidigt fordelagtigt samarbejde med kandidatlande, potentielle kandidatlande og nærmeste naboer. EU vil også samarbejde med partnere om at undersøge mulighederne for at oprette en fælles platform for udvalgte offentlige data af høj værdi (f.eks. kulturarv) og forfølge pålidelige ordninger for følsomme datastrømme, statslig adgang og sektorspecifikke regler.

Flagskibsforanstaltninger

- Udstedelse af retningslinjer for vurdering af retfærdig behandling af EU-data i tredjelande (andet kvartal 2026)
- Oprettelse af en værktøjskasse til at imødegå uberettiget lokalisering, udelukkelse, svage sikkerhedsforanstaltninger og datalækage (andet kvartal 2026) samt vedtagelse af foranstaltninger til beskyttelse af følsomme data, der ikke er personoplysninger (tredje kvartal 2026)

5. Strategien for dataunionen: Frigørelse af data til AI

For at sikre konkurrenceevnen i AI-tidsalderen skifter strategien for dataunionen fokus fra at fastsætte regler til at levere resultater. Med udgangspunkt i det fundament, der har været på plads siden 2020, tackler strategien nu datamangel, lovgivningsmæssig kompleksitet og global konkurrence.

Det Europæiske Datainnovationsråd vil fortsat være det centrale styringsforum, efter at det er blevet tilpasset til at have fokus på dybere tekniske debatter og strategisk dialog med medlemsstaterne og industrien. Sideløbende vil alliancen for anvendelse af kunstig intelligens blive den primære kanal for sektorspecifik feedback og sikre, at virksomheder, forskere og offentlige aktører former implementeringen. Observationscentret vedrørende Kunstig Intelligens vil følge nye tendenser og omsætte dem til politiske indsigter.

Målrettede foranstaltninger vil opskalere data af høj kvalitet, forenkle det lovgivningsmæssige landskab og styrke EU's rolle i de globale datastrømme. For SMV'er og innovatorer betyder dette billigere overholdelse, lettere adgang til data og et mere gunstigt internationalt miljø.

Kun det, der bliver målt, bliver udført. Derfor har Kommissionen annonceret en køreplan for det indre marked for at øge tempoet og fremskynde processerne. Strategien for dataunionen kan, hvor det er relevant, bidrage til køreplanen for at hjælpe beslutningstagere og industrien, især SMV'er, med at fjerne hindringer og fuldføre det indre marked for data.

Strategien for dataunionen fungerer hånd i hånd med strategien for anvendelse af kunstig intelligens og sikrer, at EU's datafundamenter direkte understøtter udviklingen, implementeringen og anvendelsen af AI på tværs af alle sektorer.

Den langsigtede vision er klar: en suveræn europæisk dataøkonomi, hvor data flyder sikkert og ansvarligt, driver kunstig intelligens, fremmer innovation og styrker konkurrenceevnen.